

نشست راهبردی تجارت خارجی ایران

«اتاق سناریو؛ معماری تاب آوری تجارت خارجی ایران»

آینده پژوهی تجارت خارجی و آمادگی برای سناریوهای پیش روی اقتصاد ایران

شعار نشست: تجارت هوشمندتر، متنوع تر، تاب آورتر

اطلاعات نشست

تاریخ: شنبه ۲ آبان ماه ۱۴۰۵

محل: تهران

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

تجارت خارجی ایران در محیطی فعالیت می کند که در آن بسیاری از متغیرهای مؤثر بر تصمیم های تجاری، از مسیرهای حمل و نقل و وضعیت مرزها تا بازارهای هدف، شرکای تجاری، دسترسی به منابع مالی، مقررات، زیرساخت های انرژی و شرایط منطقه ای، می توانند در فاصله ای کوتاه دستخوش تغییر شوند.

در چنین محیطی، مسئله تجارت خارجی صرفاً افزایش صادرات، یافتن بازار جدید یا توسعه حجم مبادلات نیست؛ مسئله بنیادی تر، توان حفظ، جایگزینی، تطبیق و توسعه ظرفیت تجارت در شرایط متغیر است.

از همین منظر، «نشست راهبردی تجارت خارجی ایران ۱۴۰۵» با محوریت «آینده پژوهی تجارت خارجی و آمادگی برای سناریوهای پیش روی اقتصاد ایران» طراحی شده است تا از قالب متعارف همایش های تخصصی فاصله گرفته و به یک چارچوب سناریومحور برای تصمیم سازی و آمادگی تجارت خارجی ایران تبدیل شود.

منطق اصلی نشست این است که آینده تجارت خارجی را نمی توان صرفاً پیش بینی کرد؛ باید برای طیفی از وضعیت های محتمل، گزینه، ظرفیت، مسیر جایگزین و سازوکار واکنش طراحی کرد.

پرسش مرکزی نشست: «اگر محیط تجارت خارجی ایران تغییر کند، چه بخش هایی از زنجیره تجارت ممکن است دچار اختلال شوند و ایران برای حفظ، جایگزینی و توسعه ظرفیت تجارت خارجی خود چه گزینه های عملیاتی در اختیار دارد؟»

ایده و ضرورت شکل گیری نشست

از مدیریت تجارت موجود تا طراحی قابلیت استمرار تجارت

«تاب آوری تجارت خارجی یعنی داشتن انتخاب، پیش از آنکه انتخاب به اجبار تبدیل شود.»

چشم‌انداز، مأموریت و تعریف هوشمندی

چشم‌انداز

تبدیل «نشست راهبردی تجارت خارجی ایران ۱۴۰۵» به یک سکوی ملی برای طراحی، آزمون و به‌روزرسانی معماری تاب‌آوری تجارت خارجی ایران؛ به‌گونه‌ای که سیاست‌گذار، نهاد اجرایی، بخش خصوصی، تشکل اقتصادی، نظام مالی، شبکه لجستیک و اکوسیستم فناوری بتوانند در برابر سناریوهای متفاوت، از مجموعه‌ای از گزینه‌های عملیاتی و قابل فعال‌سازی برخوردار باشند.

تعریف هوشمندی در ادبیات این نشست

«هوشمندی» صرفاً به معنای استفاده از هوش مصنوعی یا ابزارهای دیجیتال نیست.

هوشمندی = داده + تحلیل + پیش‌بینی + انتخاب + سرعت واکنش + قابلیت تطبیق

فناوری یک ابزار است، نه هدف. یک نظام تجاری زمانی هوشمند است که بتواند پیش از وقوع اختلال، نشانه‌های آن را شناسایی کند.

مأموریت نشست

۱ شناسایی آسیب‌پذیری‌ها

آسیب‌پذیری‌های اصلی تجارت خارجی ایران را در برابر سناریوهای مختلف شناسایی کند.

۲ بررسی ظرفیت‌های جایگزین

ظرفیت‌های جایگزین در حوزه مسیر، بازار، تأمین، مالی، انرژی، فناوری و حکمرانی را بررسی کند.

۳ تعیین فاصله اجرایی

فاصله میان «ظرفیت بالقوه» و «قابلیت عملیاتی» را مشخص کند.

۴ روشن‌سازی نقش دستگاه‌ها

نقش دستگاه‌های مختلف در فعال‌سازی گزینه‌های جایگزین را روشن کند و میان سیاست‌گذاری عمومی و نیازهای واقعی بنگاه‌ها ارتباط برقرار کند.

۵ پیشنهاد اقدامات

مجموعه‌ای از اقدامات کوتاه‌مدت، میان‌مدت و ساختاری برای افزایش تاب‌آوری تجارت خارجی پیشنهاد دهد.

اتاق سناریو؛ منطق مادر کل رویداد

«اتاق سناریو» یک پنل پایانی یا بخش جانبی نیست؛ منطق طراحی کل نشست است. تمام پنل‌ها یک مسئله مشترک را از زوایای مختلف بررسی می‌کنند.

تشخیص

1

چه چیزی ممکن است دچار اختلال شود؟

جایگزینی

2

چه گزینه‌ها و ظرفیت‌های جایگزینی وجود دارد؟

اقدام

3

برای فعال‌شدن گزینه جایگزین چه تصمیم، سرمایه‌گذاری، هماهنگی یا اصلاح مقرراتی لازم است؟

سه سناریوی مادر

سناریوی اول: تداوم محدودیت‌ها

در این وضعیت، محدودیت‌های تجاری، مالی، بانکی، حمل‌ونقل یا ژئوپلیتیکی ادامه پیدا می‌کند یا تشدید می‌شود.

چگونه می‌توان ظرفیت موجود تجارت خارجی را با اتکا به مسیرها، بازارها، ابزارهای مالی و سازوکارهای جایگزین حفظ کرد؟

سناریوی دوم: کاهش تنش و گشایش تدریجی

بخشی از محدودیت‌ها کاهش می‌یابد و امکان گسترش تعاملات اقتصادی، سرمایه‌گذاری و تجارت فراهم می‌شود.

چگونه می‌توان از فرصت گشایش برای توسعه تجارت استفاده کرد، بدون آنکه دوباره وابستگی‌های پرریسک گذشته بازتولید شود؟

سناریوی سوم: نوسان و عدم قطعیت

نه گشایش کامل و نه تشدید کامل؛ بلکه تغییرات مستمر، تصمیم‌های مقطعی، شوک‌های منطقه‌ای و نوسان شرایط.

چگونه می‌توان تجارت خارجی را به گونه‌ای طراحی کرد که با هر تغییر سناریو، نیازمند طراحی مجدد از نقطه صفر نباشد؟

لایه افقی مالی

«مالی» یک پنل مستقل نیست؛ در تمام زنجیره حضور دارد: تأمین مالی و بیمه در لجستیک؛ اعتبار و ریسک طرف معامله در بازار؛ بانک و پرداخت در حکمرانی؛ فناوری مالی در هوشمندسازی؛ تسویه در تجارت اوراسیا؛ تأمین مالی پروژه در انرژی و خدمات فنی و مهندسی.

ماتریس سناریو و چارچوب تاب آوری هوشمند

شش حوزه اصلی تاب آوری تجارت خارجی ایران در برابر سه سناریوی مادر در ماتریس زیر ترسیم شده است:

انرژی و خدمات	مالی و سرمایه	فناوری	حکمرانی	بازار و زنجیره ارزش	مسیر و لجستیک	سناریو
حفظ پایداری زیرساخت و بازارهای منطقه‌ای	کانال‌های پدیل مالی و مدیریت ریسک	هشدار زودهنگام و پایش	سازوکار واکنش سریع	بازارهای جایگزین، حفظ مشتریان و تنوع تأمین	مسیرهای جایگزین، مرزهای مکمل، حمل ترکیبی	تداوم محدودیت
توسعه صادرات انرژی و خدمات	Trade Finance جذب سرمایه و توسعه	اتصال دیجیتال فرامرزی	همراهی و کاهش اصطکاک	توسعه بازار، سرمایه‌گذاری و زنجیره‌های ارزش	توسعه کربدورها و اتصال به شبکه‌های جدید	گشایش تدریجی
انعطاف و آمادگی زیرساخت	تنوع ابزار و کانال	تحلیل سناریو و پیش‌بینی	تصمیم‌گیری چابک	تنوع بازار و شریک	چندمسیره‌سازی و ظرفیت رزرو	نوسان و عدم قطعیت

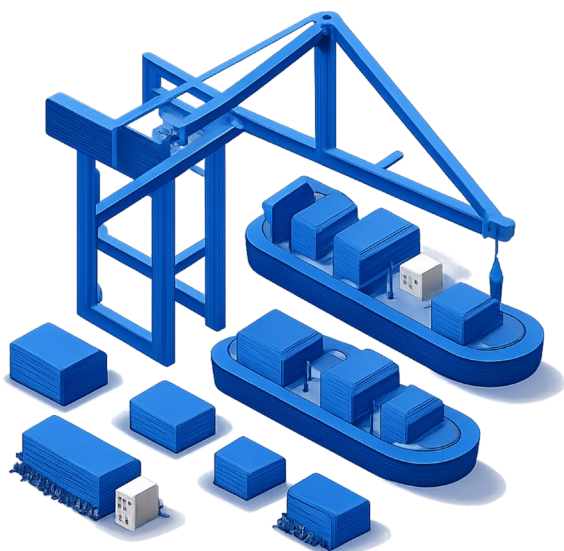
سوالات ثابت اتاق سناریو

چه چیزی در این سناریو آسیب‌پذیر است؟	چه چیزی باید متنوع شود؟
چه گزینه جایگزینی در اختیار داریم؟	کدام گزینه واقعاً قابلیت اجرا دارد؟
کدام دستگاه یا بازیگر مسئول فعال‌سازی آن است؟	چقدر زمان برای واکنش داریم؟
اگر گزینه اول هم مختل شد، گزینه دوم چیست؟	

☐ تاب آوری هوشمند یعنی توان پیش‌بینی، انتخاب، جایگزینی و تطبیق سریع بر مبنای داده و سناریو.

پنل اول و دوم: تاب آوری لجستیکی و تجاری

پنل اول

تاب آوری لجستیکی تجارت خارجی ایران

مسئله: اگر مسیر اصلی، بندر، مرز یا کریدور تجاری ایران با اختلال مواجه شود، چه گزینه‌ای برای ادامه تجارت وجود دارد؟

محورهای اصلی: کریدورهای منطقه‌ای، مسیرهای شمال-جنوب و شرق-غرب، بنادر و مرزهای زمینی، حمل‌ونقل ریلی، جاده‌ای، دریایی و ترکیبی، ظرفیت واقعی مسیرها، گلوگاه‌های مرزی، دیجیتال‌سازی اسناد و هماهنگی بین دستگاه‌ها.

سؤالات کلیدی:

۱. مهم‌ترین نقاط آسیب‌پذیر لجستیکی تجارت خارجی ایران کجاست؟
۲. مسیر جایگزین «واقعی» چه ویژگی‌هایی باید داشته باشد؟
۳. کدام مرزها، بنادر و کریدورها قابلیت افزایش نقش دارند؟
۴. چه موانعی مانع فعال‌شدن مسیرهای جایگزین هستند؟
۵. چگونه می‌توان زمان و هزینه تصمیم‌گیری برای انتخاب مسیر را کاهش داد؟

خروجی: ماتریس تاب‌آوری مسیرهای تجارت خارجی ایران — مبدأ → مقصد → مسیر اصلی → مسیر جایگزین → زمان → هزینه → ظرفیت → ریسک → گلوگاه → پیش‌نیاز → دستگاه مسئول

پنل دوم

تاب آوری تجاری؛ بازارهای جایگزین و زنجیره‌های ارزش

مسئله: اگر دسترسی به یک بازار، شریک تجاری یا منبع تأمین محدود شود، چگونه می‌توان ظرفیت تجارت را حفظ یا به گزینه دیگری منتقل کرد؟

محورهای اصلی: بازارهای جایگزین و مکمل، شرکای تجاری و نوع مبادی تأمین، کاهش تمرکز جغرافیایی، موافقت‌نامه‌های تجاری، زنجیره‌های ارزش منطقه‌ای، تولید مشترک و همکاری با اتاق‌های مشترک.

سؤالات کلیدی:

۱. کدام بخش‌های تجارت خارجی ایران بیشترین وابستگی به بازار یا شریک محدود دارند؟
۲. بازار جایگزین چگونه باید از نظر تقاضا، دسترسی، رقابت و ریسک ارزیابی شود؟
۳. چگونه می‌توان از «صادرات مقطعی» به «حضور پایدار در بازار» رسید؟
۴. تولید مشترک چه نقشی در کاهش ریسک تجارت دارد؟
۵. چگونه می‌توان زنجیره‌های ارزش منطقه‌ای را به فرصت جدید برای بنگاه ایرانی تبدیل کرد؟

خروجی: نقشه تنوع تجاری ایران — بازار فعلی → بازار جایگزین → شریک بالقوه → مزیت همکاری → ریسک → الزامات ورود → مدل همکاری

پنل سوم و چهارم: حکمرانی یکپارچه و هوشمندسازی

پنل سوم

حکمرانی یکپارچه و هوشمند تجارت خارجی

مسئله: بخشی از ریسک تجارت خارجی نه از نبود ظرفیت، بلکه از عدم هماهنگی، تصمیم‌های جزیره‌ای، تغییرات مقرراتی و نبود تصویر مشترک از مسئله ناشی می‌شود.

سؤال مرکزی: چگونه می‌توان نظام تصمیم‌گیری تجارت خارجی را از مجموعه‌ای از تصمیم‌های دستگاهی به یک معماری هماهنگ، داده‌محور، سریع و قابل تطبیق تبدیل کرد؟

محورهای اصلی: هماهنگی دستگاه‌های متولی (سازمان توسعه تجارت، وزارت صمت، گمرک، بانک مرکزی، وزارت امور خارجه، وزارت راه)، ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات، اشتراک داده و پنجره واحد، تصمیم‌گیری مبتنی بر ریسک، سازوکار واکنش سریع، مشارکت بخش خصوصی.

سؤالات کلیدی:

۱. مهم‌ترین نقاط اصطکاک نهادی تجارت خارجی کجاست؟
۲. آیا تجارت خارجی ایران به یک «مرجع هماهنگ‌کننده تصمیم» نیاز دارد؟
۳. در زمان وقوع شوک، چه سازوکاری باید ظرف ۲۴ تا ۷۲ ساعت فعال شود؟
۴. چگونه می‌توان تصمیمات تجاری را از واکنش پس از بحران به تصمیم پیش‌نگر تبدیل کرد؟

خروجی: چارچوب حکمرانی چابک تجارت خارجی ایران

پنل چهارم

هوشمندسازی تجارت خارجی؛ فناوری، داده و نوآوری

رویکرد: فناوری چگونه می‌تواند زمان تشخیص تغییر، انتخاب واکنش و اجرای تصمیم در تجارت خارجی را کاهش دهد؟

محورهای اصلی: هوش مصنوعی و تحلیل داده، Market Intelligence و پایش بازار و رقبا، پیش‌بینی ریسک و هشدار زودهنگام، تجارت دیجیتال و اسناد الکترونیکی، رهگیری کالا و هوشمندسازی لجستیک، فناوری مالی و RegTech، راهکارهای دانش‌بنیان.

سؤالات کلیدی:

۱. چه داده‌هایی برای تصمیم‌گیری هوشمند تجارت خارجی لازم است؟
۲. چگونه می‌توان سامانه هشدار زودهنگام تجارت خارجی ایجاد کرد؟
۳. هوش مصنوعی در کدام نقاط زنجیره تصمیم می‌تواند ارزش واقعی ایجاد کند؟
۴. چه مسائل تجارت خارجی باید به مسئله فناوری و دانش‌بنیان تبدیل شوند؟
۵. چگونه می‌توان از ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان برای حل مسائل واقعی تجارت استفاده کرد؟

همکاری پیشنهادی: مرکز نوآوری و تحول دیجیتال اتاق تهران، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، مجمع تشکل‌های دانش‌بنیان ایران

خروجی: فهرست مسائل اولویت‌دار فناوری — هر مسئله —> داده مورد نیاز —> راهکار فناورانه —> بازیگر —> پایلوت —> شاخص ارزیابی

پنل پنجم و ششم: تاب‌آوری انرژی و اوراسیا

پنل پنجم

تاب‌آوری تجاری با استفاده از ظرفیت‌های اوراسیا؛ از CIS تا EAEU

مسئله: اوراسیا مجموعه‌ای از بازارها، شبکه‌های حمل‌ونقل، سازوکارهای منطقه‌ای، زنجیره‌های ارزش، ظرفیت‌های صنعتی، سرمایه‌گذاری، ترانزیت و همکاری اقتصادی است.

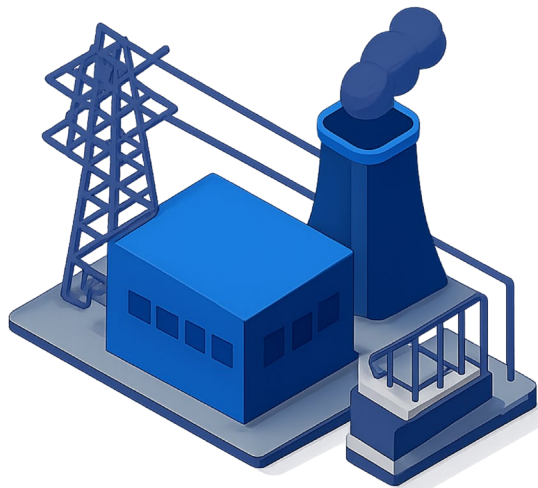
پرسش محوری: چگونه می‌توان ظرفیت‌های اوراسیا را به بخشی از معماری تاب‌آوری اقتصادی، صنعتی و تجاری ایران تبدیل کرد؟

محورهای اصلی: کشورهای CIS و EAEU، روسیه، قزاقستان، بلاروس، ارمنستان و قرقیزستان؛ آسیای مرکزی و قفقاز؛ کریدور شمال-جنوب و شرق-غرب؛ ترانزیت؛ موافقت‌نامه‌ها و تجارت ترجیحی و آزاد؛ استاندارد و گمرک؛ تجارت مرزی؛ زنجیره ارزش؛ تولید و سرمایه‌گذاری مشترک؛ انرژی و پتروشیمی؛ فناوری و اقتصاد دیجیتال؛ پرداخت، تسویه، تأمین مالی، بیمه و ضمانت تجارت؛ مناطق آزاد و ویژه.

سؤالات کلیدی:

کدام ظرفیت‌ها بالفعل و بالقوه‌اند؟ کدام زنجیره‌های ارزش و تولید مشترک عملیاتی می‌شوند؟ چه موانع گمرکی، استاندارد، بانکی و مقرراتی وجود دارد؟ مناطق آزاد چگونه سکوی اتصال شوند؟

خروجی: نقشه فرصت و تاب‌آوری تجاری ایران در اوراسیا: بازار → محصول و خدمت → شریک → مسیر → توافق و مقررات → ریسک → ابزار مالی → مدل همکاری → سرمایه‌گذاری → زنجیره ارزش → اقدام اولویت‌دار

پنل ششم

انرژی، زیرساخت و خدمات فنی و مهندسی

مسئله: تاب‌آوری تجارت خارجی بدون تاب‌آوری زیرساخت‌های انرژی امکان‌پذیر نیست. هم‌زمان، ایران از ظرفیت قابل‌توجهی در حوزه انرژی، مهندسی، پیمانکاری و خدمات تخصصی برخوردار است که می‌تواند به بخشی از ظرفیت تجارت خارجی آینده تبدیل شود.

محورهای اصلی: تاب‌آوری زیرساخت‌های انرژی (برق، گاز، نفت)، انرژی‌های تجدیدپذیر، تجارت منطقه‌ای انرژی و سوآپ، زیرساخت‌های انتقال، پروژه‌های منطقه‌ای، صادرات خدمات فنی و مهندسی، EPC و انتقال فناوری، پیمانکاری بین‌المللی، تأمین مالی پروژه.

سؤالات کلیدی:

۱. مهم‌ترین ریسک‌های پیش‌روی زیرساخت انرژی تجارت‌محور ایران چیست؟
۲. چگونه می‌توان ظرفیت انرژی ایران را به مزیت تجارت منطقه‌ای تبدیل کرد؟
۳. کدام بازارهای منطقه‌ای برای خدمات فنی و مهندسی ایران جذاب‌ترند؟
۴. چگونه می‌توان حضور شرکت‌های ایرانی را در پروژه‌های منطقه‌ای پایدار کرد؟
۵. چگونه می‌توان انرژی، زیرساخت، فناوری و خدمات فنی و مهندسی را در یک زنجیره تجاری قرار داد؟

خروجی: نقشه ظرفیت‌های جدید تجارت انرژی و خدمات فنی و مهندسی ایران

مناطق آزاد و ویژه؛ ابزار تاب‌آوری در همه پنل‌ها

انرژی

توسعه پروژه‌های انرژی و صادرات خدمات فنی

سرمایه‌گذاری

بستر سرمایه‌گذاری مشترک و تأمین مالی پروژه

تجارت

سکوی ورود به بازار، تولید مشترک و اتصال به زنجیره‌های منطقه‌ای

لجستیک

منطقه آزاد به‌عنوان بخشی از مسیر جایگزین

نقش مناطق آزاد، مرزها، سرمایه‌گذاری و اتصال پنل‌ها

مناطق آزاد و ویژه؛ پنل مستقل یا ابزار تاب‌آوری؟

در معماری جدید نشست، مناطق آزاد و ویژه به‌عنوان یک پنل جداگانه و معرفی‌محور تعریف نمی‌شوند؛ بلکه به‌عنوان ابزار فعال‌سازی سناریوهای تاب‌آوری در پنل‌های مختلف حضور دارند.

در اوراسیا

مناطق آزاد و ویژه می‌توانند به‌عنوان سکوهای اتصال ایران به بازارها، مسیرها، سرمایه و زنجیره‌های ارزش اوراسیایی مورد استفاده قرار گیرند.

در انرژی

مناطق ویژه و هاب‌های صنعتی می‌توانند در توسعه پروژه‌های انرژی، خدمات فنی و مهندسی و صادرات خدمات نقش داشته باشند.

در سرمایه‌گذاری

منطقه می‌تواند بستر سرمایه‌گذاری مشترک، تأمین مالی پروژه و مشارکت با سرمایه‌گذاران منطقه‌ای باشد.

در تجارت و زنجیره ارزش

منطقه می‌تواند سکوی ورود به بازار، تولید مشترک، پردازش صادراتی و اتصال به زنجیره‌های منطقه‌ای باشد.

در لجستیک

منطقه آزاد، بندر، مرز و پسکرانه می‌تواند به‌عنوان بخشی از مسیر جایگزین عمل کند.

سؤال کلیدی: «چگونه می‌توان از ظرفیت مناطق آزاد، مناطق ویژه، مرزها و مبادی ارتباطی به‌عنوان سکوهای تاب‌آوری تجارت خارجی استفاده کرد؟»

اتصال شش پنل

شش پنل نباید جزیره‌ای باشند:

۱	۲	۳	۴	۵	۶
پنل ۱ - مسیر: آیا می‌توان کالا را جابه‌جا کرد؟	پنل ۲ - بازار: کالا را به کجا و با چه شریکی می‌توان رساند؟	پنل ۳ - حکمرانی: چه کسی و چگونه باید تصمیم بگیرد؟	پنل ۴ - فناوری: چگونه باید سریع‌تر و هوشمندتر تصمیم گرفت؟	پنل ۵ - اوراسیا: کدام ظرفیت منطقه‌ای می‌تواند بازار، مسیر، شریک و زنجیره ارزش جدید ایجاد کند؟	پنل ۶ - انرژی و خدمات: چگونه ظرفیت‌های جدید تجاری ایجاد کرد؟

موضوع مالی به‌عنوان لایه پشتیبان در تمام این زنجیره جریان دارد: مسیر → بازار → تصمیم → فناوری → اتصال منطقه‌ای → ظرفیت جدید؛ با یک لایه افقی: تأمین مالی + پرداخت + بیمه + اعتبار + مدیریت ریسک.

در نتیجه، مالی دیگر یک جزیره مستقل نیست؛ بلکه زیرساخت پشتیبان استمرار تجارت است.

نظام اجرایی اتاق سناریو

اتاق سناریو باید از قالب سخنرانی کلاسیک فاصله داشته باشد. هر پنل در پنج مرحله اجرا می‌شود:

مرحله اول: سناریو

یک وضعیت واقعی یا فرضی به پنل ارائه می‌شود. مثلاً: «در پی یک اختلال منطقه‌ای، مسیر اصلی حمل‌ونقل ایران برای سه هفته با افزایش زمان و هزینه مواجه شده است.»

مرحله دوم: تشخیص

اعضای پنل مشخص می‌کنند: چه ظرفیت‌هایی آسیب می‌بیند؟ کدام بنگاه‌ها و بخش‌ها در معرض ریسک قرار دارند؟ گلوگاه اصلی چیست؟

مرحله سوم: انتخاب

گزینه‌های جایگزین ارائه می‌شود: مسیر جایگزین، بازار جایگزین، شریک جایگزین، تأمین‌کننده جایگزین، ابزار مالی جایگزین، فناوری یا سازوکار تصمیم جایگزین.

مرحله چهارم: آزمون

هر گزینه بر اساس معیارهای: زمان - هزینه - ریسک - ظرفیت - قابلیت اجرا - وابستگی - نیاز سرمایه‌گذاری - الزامات مقرراتی سنجیده می‌شود.

مرحله پنجم: تصمیم

در پایان هر پنل باید مشخص شود: چه اقدامی؟ توسط چه کسی؟ در چه بازه زمانی؟ با چه پیش‌نیازی؟

شاخص‌های ارزیابی موفقیت نشست

موفقیت نشست نباید با تعداد سخنران یا تعداد مخاطب سنجیده شود.

۱۰

خروجی نهایی

چارچوب تاب‌آوری تجارت خارجی ایران ۱۴۰۵ شامل ۱۰ مؤلفه کلیدی

۷

حوزه تاب‌آوری

نقشه ریسک، مسیر، بازار، حکمرانی، فناوری، مالی و انرژی

۳

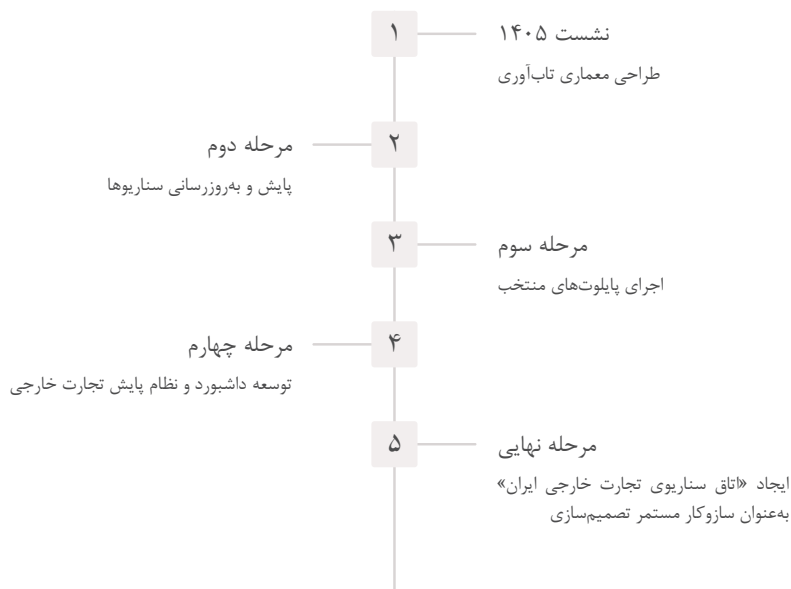
سناریوی مادر

تداوم محدودیت، گشایش تدریجی، نوسان و عدم قطعیت

چشم‌انداز پس از نشست و جمع‌بندی نهایی

هدف نهایی نشست، برگزاری یک رویداد یک‌روزه نیست. هدف، ایجاد یک فرآیند مستمر برای پایش و ارتقای تاب‌آوری تجارت خارجی ایران است.

شن قابلیت معماری تاب‌آوری

بازارهای جایگزین
تنوع جغرافیایی و شرکای تجاری جدید

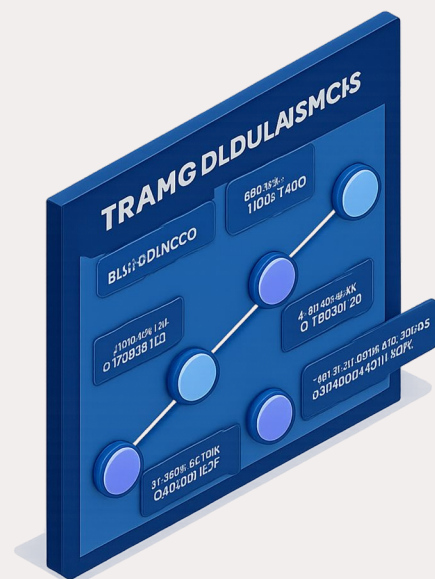

فناوری و هوشمندی
داده، تحلیل و هشدار زودهنگام

انرژی و ظرفیت‌های جدید
صادرات انرژی و خدمات فنی و مهندسی

مسیرهای جایگزین
چندمسیره‌سازی لجستیک و کریدورهای بدیل

حکمرانی چابک
هماهنگی دستگاه‌ها و تصمیم‌گیری سریع

اتصال و ظرفیت‌های اوراسیا
ابزارهای بدیل تأمین مالی و مدیریت ریسک

خروجی نهایی

تمام خروجی‌ها در یک چارچوب واحد تجميع می‌شوند: «چارچوب تاب‌آوری تجارت خارجی ایران ۱۴۰۵»

۱. نقشه فرصت‌ها و ظرفیت‌های اوراسیا
 ۲. نقشه ظرفیت‌های انرژی و خدمات فنی و مهندسی
 ۳. فهرست ابزارهای مالی و بیمه‌ای
 ۴. فهرست اقدامات اولویت‌دار
 ۵. دستگاه یا بازیگر مسئول و افق زمانی اقدام
۱. نقشه ریسک‌های تجارت خارجی
 ۲. نقشه مسیرهای جایگزین
 ۳. نقشه بازارها و شرکای جایگزین
 ۴. چارچوب حکمرانی چابک
 ۵. فهرست مسائل فناوری و نوآوری

«تجارت تاب‌آور، تجارتی نیست که از تغییرات مصون باشد؛ تجارتی است که برای تغییرات، گزینه دارد.»
«هوشمندی در تجارت خارجی یعنی توان دیدن تغییر پیش از وقوع، انتخاب گزینه پیش از اجبار و تطبیق تصمیم پیش از تبدیل‌شدن اختلال به بحران.»